

OBEC MARKUŠOVCE

OBECNÝ ÚRAD, Michalská 51, MARKUŠOVCE

Ing. Františka Šteinerová, hlavný kontrolór obce

Stanovisko hlavného kontrolóra k návrhu rozpočtu obce na roky 2013 – 2015

V zmysle § 18f, odsek 1, písmeno c) zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov (ďalej len v z.n.p.) a v zmysle schváleného plánu kontrolnej činnosti na polročné obdobie z 12. 12. 2012

p r e d k l a d á m

odborné stanovisko k návrhu rozpočtu obce na roky 2013 – 2015.

Odborné stanovisko k návrhu viacročného rozpočtu obce na roky 2013 – 2015 bolo spracované na základe podkladov, ktoré boli vyvesené na verejnej výveske pri obecnom úrade, ale aj na internete dňa 27. 12. 2012, t.j. k návrhu rozpočtu Obce Markušovce na roky 2013-2015, vrátane návrhu rozpočtu ZŠ s MŠ Markušovce.

VÝCHODISKÁ SPRACOVANIA ODBORNÉHO STANOVISKA

Pri spracovaní odborného stanoviska som vychádzala z posúdenia zverejneného návrhu viacročného rozpočtu Obce Markušovce, vrátane ZŠ s MŠ Markušovce na roky 2013 – 2015 a návrhu rozpočtu obce a ZŠ s MŠ na rok 2013 (ďalej len „návrh rozpočtu“) z dvoch hľadísk:

1. **Zákonnosť predloženého návrhu rozpočtu**
2. **Základná charakteristika návrhu rozpočtu**

1. ZÁKONNOSŤ PREDLOŽENÉHO NÁVRHU ROZPOČTU

1.1. Súlad so všeobecne záväznými právnymi predpismi

Pri zostavovaní rozpočtu je obec ako subjekt územnej samosprávy povinná riadiť sa predovšetkým zákonom č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z.n.p, ktorý upravuje aj rozpočtový proces a pravidlá rozpočtového hospodárenia, vrátane finančných vzťahov so štátnym rozpočtom, rozpočtami VÚC a iných obcí, ako aj finančné vzťahy k iným právnickým a fyzickým osobám /§ 1, odst. 1/. Zároveň je obec ako subjekt verejnej správy povinná brať do úvahy v rozpočtovom procese aj ustanovenia zákona č. 523/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy, vrátane zmien a doplnkov niektorých zákonov, ktoré zákon č.583/2004 o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy neupravuje. V roku 2011 došlo zákonom č. 493/2011 k prijatiu ústavného zákona o rozpočtovej zodpovednosti, kde niektoré

ustanovenia sa týkajú aj obci. Posúdenie zákonnosti predloženého návrhu rozpočtu vychádza predovšetkým z ustanovení týchto zákonov.

Rozpočet obce je v zmysle § 4 zákona č. 583/2004 o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy základný nástroj finančného hospodárenia v príslušnom rozpočtovom roku, ktorým sa riadi financovanie úloh a funkcií obce. Rozpočet obce je súčasťou rozpočtu sektora verejnej správy, preto musí byť jeho návrh prijatý v rovnakej podobe ako všetky rozpočty sektora verejnej správy.

Zverejnený návrh rozpočtu Obce Markušovce na roky 2013-2015 obsahuje príjmy a výdavky v zmysle § 5 a § 7 zákona č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy. Súčasťou rozpočtu obce je aj rozpočet príjmov a výdavkov jedinej rozpočtovej organizácie obce – ZŠ s MŠ Markušovce, čo je v súlade s § 4, odst. 4 vyššie uvedeného zákona. **Za pozitívum aj negatívum možno hodnotiť, že obec prvýkrát od znenia zákona /rok 2004/ zahrnula medzi príjmy obce aj nedaňové príjmy vybrané ZŠsMŠ Markušovce, čím sa neskresľuje konečný výsledok rozpočtu obce.**

Za negatívum zverejneného rozpočtu považujem skutočnosť, že zverejnený rozpočet opäť neobsahuje zámery a ciele, ktoré bude obec realizovať z výdavkov rozpočtu obce /ďalej len programy obce/, čo je v rozpore s § 4, odst. 5 zákona č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy, ktorý je základným pravidlom pre zostavenie rozpočtu obce. Programové rozpočtovanie platí v územnej samospráve už niekoľko rokov a Obec Markušovce nevenuje danej problematike žiadnu pozornosť. Z manuálu Ministerstva financií SR k programovému rozpočtovaniu vyplýva, že programový rozpočet má obsahovať údaje aj za 2 predchádzajúce roky, čo zverejnený návrh nespĺňa.

Návrh rozpočtu má byť spracovaný podľa zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z.n.p. ako viacročný, v členení podľa § 9 ods. 1 citovaného zákona na:

- a) rozpočet na príslušný rozpočtový rok – rok 2013,
- b) rozpočet na rok nasledujúci po príslušnom rozpočtovom roku - rok 2014,
- c) rozpočet na rok nasledujúci po roku, ktorý sa zostavuje podľa písmena b/ – teda rok 2015.

Zverejnený návrh rozpočtu obce je spracovaný v súlade s vyššie uvedeným znením zákona, t.j. na 3 roky.

Podľa § 9, odst. 2 viacročný rozpočet sa zostavuje v rovnakom členení, v akom sa zostavuje rozpočet obce na príslušný rozpočtový rok. **Rozpočet obce na príslušný rozpočtový rok je záväzný**, rozpočty na nasledujúce dva rozpočtové roky nie sú záväzné, napriek tomu rozpočet na nasledujúce 2 roky má byť zverejnený, plán má byť reálny a v nasledujúcich rokoch by mal nadväzovať na plány predchádzajúcich rokov, keďže v zmysle § 9, odst. 1 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy je viacročný rozpočet strednodobý ekonomický nástroj finančnej politiky obce, v ktorom sú v rámci jej pôsobnosti vyjadrené zámery rozvoja územia a potrieb obyvateľov vrátane programov obce.

Rozpočet na roky 2014, 2015 je zostavený v rovnakom členení ako rozpočet na rok 2013. O kapitálových príjmoch obec v nasledujúcich troch rokoch neuvažuje vôbec, keďže žiadne nie sú uvedené. O rozvoji územia svedčia najmä kapitálové výdavky. Tieto predložený návrh obsahuje iba na rok 2013, rok 2014, 2015 okrem verejného obstarávania neobsahuje žiadne kapitálové výdavky, čo svedčí o nepripravenosti obce v tejto oblasti. Daný nedostatok sa opakuje pri tvorbe viacročného kapitálového rozpočtu opakovane ako v roku 2012, 2011.

Prijatím zákona č. 493/2011 o rozpočtovej zodpovednosti, účinného od 1. marca 2012, podľa článku 9, bod 1 subjekty verejnej správy **sú povinné** zostavovať svoj rozpočet najmenej na tri rozpočtové roky, pričom súčasťou návrhu rozpočtu je aj **schválený rozpočet na bežný rozpočtový rok, údaje o očakávanej skutočnosti bežného rozpočtového roka a údaje o skutočnom plnení rozpočtu za predchádzajúce dva rozpočtové roky.** Prijatím tohto zákona došlo aj k novelizácii zákona č. 523/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy /zákon č. 69/2012/, kde bol doplnený v § 4 nový odsek 6 účinný od 1. marca 2012, podľa ktorého „súčasťou rozpočtu verejnej správy je aj

schválený rozpočet verejnej správy na bežný rozpočtový rok, údaje o očakávanej skutočnosti bežného rozpočtového roka a údaje o skutočnom plnení rozpočtu verejnej správy za predchádzajúce dva rozpočtové roky“. **Predložený návrh rozpočtu Obce Markušovce na roky 2013-2015 nerešpektuje vyššie uvedené ustanovenia zákonov. Návrh rozpočtu neobsahuje informáciu o schválenom rozpočte na rok 2012, údaj o očakávanej skutočnosti za rok 2012, keďže v čase vyvesenia ešte nie sú známe všetky informácie a taktiež neobsahuje údaje o skutočnom plnení rozpočtu obce za predchádzajúce dva rozpočtové roky, t.j. rok 2011 a rok 2010.**

Viacročný rozpočet má byť vyhotovený v súlade s § 10 ods. 3 zákona č.583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z.n.p. a vnútorne členený na:

- a / bežný rozpočet, t.j. bežné príjmy a bežné výdavky,
- b/ kapitálový rozpočet, t.j. kapitálové príjmy a kapitálové výdavky,
- c/ finančné operácie.

Členenie rozpočtu na bežný, kapitálový a finančné operácie je dodržané.

Návrh rozpočtu bol spracovaný podľa rozpočtovej klasifikácie v súlade s **Opatrením MF SR č. MF/010175/2004-42, ktorým sa ustanovuje druhová, organizačná a ekonomická klasifikácia rozpočtovej klasifikácie v z.n.p.**, ktorá je záväzná pri zostavovaní rozpočtov územnej samosprávy. Odporúčam ujasniť si najmä všetky opravy a kapitálové výdavky, keďže v minulosti tieto výdavky neboli vždy správne zaradené a spôsobujú problémy pri správnom posúdení hodnoty majetku obce.

Rozpočet obce sa v zmysle § 10 , odst. 7 zákona č. 583/2004 o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy podľa ods. 3 zostavuje ako vyrovnaný alebo prebytkový. **Predložený návrh rozpočtu je zostavený na rok 2013 ako vyrovnaný, t.j. výdavky sa rovnajú príjmom, ako celok, vrátane finančných operácií, ktoré v zmysle § 10, ods. 6 nie sú súčasťou príjmov a výdavkov rozpočtu obce. Návrhy rozpočtu na roky 2014, 2015 sú zostavené ako prebytkové, t.j. celkové príjmy sú vyššie ako celkové výdavky. Z dôvodu chýbajúcich kapitálových príjmov a kapitálových výdavkov výsledok môže byť iný.**

Zverejnený návrh rozpočtu neobsahuje informáciu, aký je výsledok rozpočtu bez finančných operácií, ktoré nie sú súčasťou príjmov a výdavkov rozpočtu obce a slúžia len na vyrovnanie rozpočtu. HV sa zisťuje podľa zákona č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy, § 2 /prebytok alebo schodok = príjmy – výdavky bez finančných operácií/. **Zverejnený návrh rozpočtu neobsahuje ani informáciu, aký je výsledok bežného rozpočtu /bežné príjmy-bežné výdavky/ a kapitálového rozpočtu /kapitálové príjmy-kapitálové výdavky/, ktoré v zmysle § 10 , odst. 7 zákona č. 583/2004 o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy musí rozpočet spĺňať.** Uvedené údaje uvádzam v tabuľke č. 1 a odporúčam takúto alebo podobnú podobu sumárnych údajov uviesť pri schválenom rozpočte a pri ďalších návrhoch, pretože z predloženého návrhu sa nedajú zistiť.

Tabuľka č. 1 Schválený rozpočet obce na rok 2013 v Eur

Rozpočet	Bežný rozpočet	Kapitálový rozpočet	Spolu bez FO	FO	Spolu s FO
Príjmy obce	2213231	0	2213231	25619	2238850
Príjmy ZŠsMŠ	11605	0	11605	0	11605
Príjmy spolu	2224836	0	2224836	25619	2250455
Výdavky obec	770181	157500	927681	34680	962361
Výdavky ZŠ s MŠ	1288094	0	1288094	0	1288094
Výdavky rozpočtu spolu	2058275	157500	2215775	34680	2250455
Výsledok rozpočtu:	166561	-157500	9061	-9061	0

Zdroj: Návrh rozpočtu Obce Markušovce na roky 2013-2015

Plnenie kritérií na základe § 10, odst.7 na základe tabuľky č.1:

1. Rozpočet obce na rok 2013, vrátane ZŠ s MŠ /bežný+kapitálový, bez finančných operácií/ bol zostavený ako prebytkový v sume 9.061,- Eur, čo je v súlade so zákonom.

2. Bežný rozpočet sa zostavuje ako vyrovnaný alebo prebytkový. Bežný rozpočet na rok 2013 bol zostavený ako prebytkový v sume 166.561,- €. Podľa zverejneného rozpočtu sa v roku 2013 neuvažuje s použitím účelovo určených prostriedkov zo štátneho rozpočtu, z rozpočtu EÚ nevyčerpaných v minulých rokoch /vid' finančné operácie/.

3. Kapitálový rozpočet sa zostavuje ako vyrovnaný alebo prebytkový, môže byť aj schodkový, ak tento schodok možno kryť zostatkom finančných operácií obce z minulých rokov, návratnými zdrojmi financovania alebo je tento schodok krytý prebytkom bežného rozpočtu v príslušnom rozpočtovom roku. Kapitálový rozpočet bol zostavený ako schodkový v sume -157.500,- Eur. Tento schodok možno kryť prebytkom bežného rozpočtu v príslušnom rozpočtovom roku, keďže suma 166.561,- Eur na to postačuje.

4. Ak je bežný alebo kapitálový rozpočet zostavený ako prebytkový, možno prebytok príslušného rozpočtu použiť na úhradu návratných zdrojov financovania, t.j. úverov, pôžičiek. Rozdiel bežného a kapitálového rozpočtu činí +9.061- Eur /166.561 – 157.500/. V rozpočte sa s tou sumou ráta na úhradu rozdielu finančných operácií /25.6919-34.680/. **Na zváženie dávam obecnému zastupiteľstvu informáciu, že súčasťou príjmových finančných operácií je aj čerpanie rezervného fondu v sume 23.719,- Eur. Obec nemá vytvorené pravidlá použitia tohto fondu. V zmysle § 10, odst. 8 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy rezervný fond možno použiť v priebehu rozpočtového, ak vznikne potreba úhrady bežných výdavkov na odstránenie havarijného stavu majetku obce alebo na likvidáciu škôd spôsobených živelnými pohromami alebo inou mimoriadnou okolnosťou, ktoré nie sú rozpočtované a kryté príjmami bežného rozpočtu.** Z dôvodu, že sa nejedná o vyššie uvedený prípad a tiež z toho dôvodu, že výdavkové finančné operácie predstavujú splácanie úveru pre ŠFRB a úveru od OTP na výstavbu rómskych bytoviek, ktoré má byť kryté z príjmov za nájomné, neodporúčam čerpať rezervný fond na vyrovnanie rozpočtu. Na základe informácií obec zrušila samostatné vedenie tohto účtu a prostriedky vedie na spoločnom účte s inými financiami. Zo záverečného účtu za rok 2011 vyplýva, že po prevode prebytku za rok 2011 v roku 2012, rezerva obce by mala činiť 99 582,23 €, čo v prípade likvidácii živelných pohrôm nie je až tak veľa.

Návrh rozpočtu zohľadňuje ustanovenia zákonov /v príjmovej časti/:

- **č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálny odpad a drobné stavebné odpady**
- **č. 564/2004 Z. z. o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov územnej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z.n.p., na základe ktorého v súlade s § 3 predmetného zákona výnos dane z príjmov fyzických osôb je v príslušnom rozpočtovom roku príjmom rozpočtov obcí vo výške 65,4 % /znížené od r.2012 zo 70,3 %/,**
- **č. 597/2003 Z. z. o financovaní základných škôl, stredných škôl a školských zariadení v z.n.p. a ostatné súvisiace právne normy.**

Podľa § 11, odst 1 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy, ak rozpočet obce na nasledujúci rozpočtový rok neschváli OZ do 31. decembra bežného roka, hospodári obce podľa rozpočtu predchádzajúceho rozpočtového roka, pričom výdavky v každom mesiaci nesmú presiahnuť 1/12 celkových výdavkov rozpočtu predchádzajúceho rozpočtového roka. **Rozpočet na nové rozpočtové obdobie 2013-2015 nebol daný OZ na jeho prerokovanie či schválenie v roku 2012. Materiál týkajúci sa rozpočtu dostali poslanci prvýkrát až v čase jeho zverejnenia, t.j. 27. 12. 2012. Z toho dôvodu Obec Markušovce nemá schválený rozpočet do 31. 12. 2012, preto sa na základe vyššie uvedeného ustanovenia zákona nachádza v rozpočtovom provizóriu, čo je už 6-tý rok za sebou a svedčí to o pretrvávajúčich problémoch v tejto oblasti. Rozpočtu ako základnému finančnému nástroju je venovaná slabá pozornosť.**

1.2. Súlad so všeobecne záväznými nariadeniami obce, s uzneseniami obecného zastupiteľstva, zásadami rozpočtového hospodárenia, strategickými materiálmi - plánom hospodárskeho a sociálneho rozvoja, územným plánom, LSMRS

VZN - Zverejnený návrh rozpočtu vychádza čiastočne aj so všeobecných záväzných nariadení obce, napr. VZN č.2/2012 o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady, ktoré určuje výber miestnych daní a poplatku od 1. 1. 2012. Vlastné príjmy školy vychádzajú zo Všeobecne záväzného nariadenia Obce Markušovce č. 4/2011 o výške príspevku na čiastočnú úhradu nákladov v školách a školských zariadeniach. **Za nedostatok považujem skutočnosť, že rozpočet ZŠsMŠ neobsahuje informáciu o štruktúre týchto príjmov ako to bolo v minulých rokoch. Za nedostatok považujem tiež skutočnosť, že aj napriek 2-ročnému uzneseniu obce a viacročnému zneniu zákona nebolo vytvorené VZN týkajúce sa výpočtu príspevku obce na originálne kompetencie.**

Návrh rozpočtu nie je v súlade s postupom uvedeným vo VZN č. 1 zo dňa 9. 5. 2006 o poskytovaní dotácií právnickým a fyzickým osobám - podnikateľom z územia obce Markušovce – návrh už obsahuje konkrétnu sumu dotácie pre konkrétne subjekty bez toho, aby obecné zastupiteľstvo prerokovalo príslušné žiadosti. Nie je jasné, na základe čoho chce obec financovať výdavky týkajúce sa právnických osôb uvedených v časti ostatné kultúrne služby, funkčná klasifikácia 08209. Obec týmto zvyhodňuje niektoré subjekty, ktoré nemajú právnu subjektivitu a ktoré si nemusia plniť povinnosti tak, ako iné právnické osoby, čím obec už vopred porušuje finančnú disciplínu /§31,odst.1, bod i/, keďže verejné prostriedky chce použiť na financovanie právnickej osoby v rozpore so zákonom o rozpočtových pravidlách a s vlastným VZN.

V súlade s VZN nie je ani postup, ktorý bol minulý rok prijatý vo VZN č.3/2011 o kontrole. Podľa neho finančná komisia kontroluje návrhy rozpočtu obce a rozpočtu ZŠ s MŠ Markušovce pred ich zverejnením minimálne 5 dní vopred. Finančná komisia sa k návrhu rozpočtu prvýkrát zišla až po jeho zverejnení.

Zásady alebo iné pravidlá tvorby rozpočtu, jeho čerpania Obec Markušovce nemá prijaté žiadne, aj napriek viacročným problémom s jeho včasným a správnym zhotovením a vyhodnotením a napriek každoročnému upozorňovaniu z mojej strany. Zásady či iné pravidlá tvorby rozpočtu sú jednou z podmienok programového rozpočtovania, ktoré je aj pre obce povinné už 4 rok. Neplnenie si zákonných povinností znamená pre obec hrozbu sankcií v prípade štátnych kontrol.

PHSR=program hospodárskeho a sociálneho rozvoja – návrh rozpočtu má vychádzať aj z programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja, ktorý schválilo predchádzajúce OZ uznesením č.236. na svojom zasadnutí 22. 2. 2010 na obdobie rokov 2010-2015 a ktorý je naďalej platný, keďže ho nik nezrušil. Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obsahuje strategické ciele, priority a opatrenia rozvoja obce, ktorými je potrebné sa zaoberať a ktoré majú byť východiskom pri zostavovaní programového rozpočtu obce na nasledujúce obdobie. V akčnom pláne sú uvedené predovšetkým investície, čo súvisí najmä s kapitálovým rozpočtom, s ktorým má obec stále problémy, najmä s návaznosťou v rokoch, o čom svedčí aj zverejnený návrh.

Územný plán – je druhý strategický dokument obce, ktorý musí obec rešpektovať najmä pri plánovaní investícií. Aj napriek úsiliu, Obec Markušovce nemá schválený nový územný plán, preto je otázne, či novo naplánované investície môže uskutočniť.

1.3. Dodržanie informačnej povinnosti zo strany obce

Návrh rozpočtu Obce Markušovce na roky 2013 – 2015, vrátane rozpočtu ZŠ s MŠ Markušovce, na základe ktorého bolo vyhotovené stanovisko, bol zverejnený na úradnej tabuli obce dňa 27. 12. 2012. Návrh rozpočtu Obce Markušovce na roky 2013 – 2015, vrátane rozpočtu ZŠ s MŠ Markušovce bol dňa 27. 12. 2012 zverejnený aj internetovej stránke obce. Lehota na jeho zverejnenie, t.j. najmenej 15 dní pred rokovaním OZ, uplynie 10. 1. 2013. Z dôvodu, že zverejnený návrh obsahuje iba informáciu za roky 2013,2014,2015 a neobsahuje údaje o predchádzajúcich rokoch v zmysle zákonov, pre

občanov obce, ako aj pre poslancov OZ, ktorí majú rozhodovať o výške príjmov a výdavkov na roky 2013-2015, má slabú výpovedaciu schopnosť. Preto je otázne, či si obec splnila informačnú povinnosť, keďže predložený návrh rozpočtu neposkytuje všetky potrebné údaje, ktoré má rozpočet obsahovať a ktoré by OZ uľahčili rozhodovanie pri jeho schvaľovaní a obyvateľom obce dali serióznu informáciu o hospodárení obce a jej plánoch, keďže rozpočet je predovšetkým finančný plán.

2. ZÁKLADNÁ CHARAKTERISTIKA NÁVRHU ROZPOČTU

Vzhľadom k tomu, že Obec Markušovce opäť predložila občanom obce a OZ len klasický rozpočet, ktorý poskytuje iba všeobecné informácie o príjmoch a výdavkoch obce na roky 2013-2015, tento rozpočet neposkytuje informáciu o tom, čo sa za danú sumu v rozpočtovom roku 2013 a nasledujúcich 2 rokoch má dosiahnuť, či zlepšiť alebo zabezpečiť to, čo obci chýba. Keďže nie je zostavený v programovej štruktúre, zverejnený **návrh nedáva žiaden komentár k číslam, ktoré obsahuje. Zo zverejneného rozpočtu sa nedá zistiť, aké má obec zámery, ciele na nasledujúce tri roky, ani ako chce merať, či tieto ciele a zámery dosiahne, keďže chýbajú merateľné ukazovatele.** Rozpočet neobsahuje žiadne údaje o tom, z čoho sa pri jeho zostavovaní vychádzalo, ani zdôvodnenie toho, prečo sa finančné údaje pri niektorých položkách menia. Aj keď Obec Markušovce nie je členom ZMOSU, z predloženého návrhu sa nedá zistiť, či sa obec svojim rozpočtom pripojila k memorandu ZMOSU týkajúceho sa obcí s počtom viac ako 2000 obyvateľov ohľadom zníženia verejného deficitu, keďže je subjektom verejnej správy, t.j. či šetrí výdavky na rok 2013 v kvantifikovanom objeme 5% osobných výdavkov a 10% prevádzkových výdavkov, t.j. bežných výdavkov oproti roku 2012.

Rozpočet celkom

Tabuľka č. 2 Rozpočet celkom, vrátane finančných operácií a výdavkov ZŠ s MŠ na roky 2013-2015 v Eur

Rozpočtové roky	2013	2014	2015
Príjmy celkom /s fin.operáciami/	2.250.455	2.269.627	2.316.152
Výdavky celkom /s fin.operáciami/	2.250.455	1.904.251	1.985.256
Rozdiel“ príjmy – výdavky celkom	0	+365.376	+330.896

Zdroj: Návrh rozpočtu Obce Markušovce na roky 2013-2015

Pre porovnanie uvádzam plánované údaje z minulého roka. Z tabuľky č.3 vyplýva, že oproti minulému roku, kde sa rátalo v roku 2013 s celkovým prebytkom, vrátane finančných operácií v sume 315.580,- Eur, zverejnený návrh rozpočtu na rok 2013 je už vyrovnaný. Rozdiel vznikol najmä z nenaplánovania kapitálových výdavkov na tento rok a rok nasledujúci. Z tabuľky č. 2 vyplýva, že celkový rozdiel za roky 2014, 2015 je opäť vo veľkom pluse, keďže opäť chýbajú naplánované kapitálové výdavky na tieto roky a konečná podoba kapitálového rozpočtu bude opäť iná, čo svedčí o tom, že obec plánovaniu rozvoja obce nevenuje žiadnu, či malú pozornosť, napriek zákonným povinnostiam.

Tabuľka č. 3 Rozpočet celkom, vrátane finančných operácií a výdavkov ZŠ s MŠ na roky 2013-2015 v Eur

Rozpočtové roky	2012	2013	2014
Príjmy celkom /s fin.operáciami/	2.464.440	2.165.023	2.248.167
Výdavky celkom /s fin.operáciami/	2.464.440	1.849.443	1.949.732
Rozdiel“ príjmy – výdavky celkom	0	+315.580	+298.435

Zdroj: Návrh rozpočtu Obce Markušovce na roky 2013-2015

Tabuľka č. 4 Rozpočet celkom, vrátane výdavkov ZŠ s MŠ bez finančných operácií na roky 2013-2015 v Eur

Rozpočtové roky	2013	2014	2015
Príjmy bežné /obec+ZŠsMŠ/	2.224.836	2.257.018	2.303.543
Príjmy kapitálové /obec+ZŠsMŠ/	0	0	0
Príjmy celkom /bez fin. operácií/	2.224.836	2.257.018	2.303.543
Výdavky bežné - obec+ZŠsMŠ/	2.058.275	1.866.571	1.947.576
Výdavky kapitálové- obec	157.500	3.000	3.000
Výdavky celkom /bez fin. operácií/	2.215.775	1.869.571	1.950.576
HV= prebytok rozpočtu +/-	+9.061	+387.447	+352.967

Zdroj: Návrh rozpočtu Obce Markušovce na rok 2013-2015

v členení:

Bežný rozpočet:

Tabuľka č. 5 Návrh bežného rozpočtu Obce Markušovce, vrátane rozpočtu ZŠ s MŠ na roky 2013-2015 v Eur

Rozpočtové roky	2013	2014	2015
Bežné príjmy celkom	2.224.836	2.257.018	2.303.543
Bežné výdavky celkom	2.058.275	1.866.571	1.947.576
Z toho: výdavky obce	770.181	526.472	553.943
výdavky ZŠ s MŠ	1.288.094	1.340.099	1.393.633
Hospodárenie obce: +prebytok rozpočtu – schodok rozpočtu	+166.561	+390.447	+355.967

Zdroj: Návrh rozpočtu Obce Markušovce na roky 2013-2015

Kapitálový rozpočet:

Tabuľka č.6 Návrh kapitálového rozpočtu, vrátane rozpočtu ZŠ s MŠ na roky 2013-2015 v Eur

Rozpočtové roky	2013	2014	2015
Kapitálové príjmy celkom	0	0	0
Kapitálové výdavky celkom	157.500	3.000	3.000
Hospodárenie obce: prebytok rozpočtu – schodok rozpočtu	-157.500	-3.000	-3.000

Zdroj: Návrh rozpočtu Obce Markušovce na roky 2013-2015

S kapitálovými výdavkami sa v rozpočte ZŠ s MŠ neuvažuje v priebehu rozpočtovaných rokov 2013-2015 vôbec. Kapitálové výdavky obce na roky 2014,2015 nemožno považovať za konečné a podľa môjho názoru im nebola venovaná žiadna či len malá pozornosť.

Finančné operácie:

Tab. č. 7 Návrh rozpočtu týkajúci sa finančných operácií obce na roky 2013-2015 v Eur

Rozpočtové roky	2013	2014	2015
Príjmové finančné operácie celkom	25.619	1.000	1.000
Výdavkové finančné operácie celkom	34.680	34.680	34.680
Hospodárenie obce: prebytok rozpočtu – schodok rozpočtu	-9.061	-33.680	-33.680

Zdroj: Návrh rozpočtu Obce Markušovce na roky 2013-2015

2. 1. ROZPOČET PRÍJMOV

2.1.1. Bežné príjmy

Tab. č.8 Vývoj bežných príjmov rozpočtu obce /bez vlastných príjmov ZŠ s MŠ/ za roky 2007-2015 v Eur

Rok	Rozpočet príjmov celkom	Skutočnosť naplnenia príjmov celkom	% plnenia
2007	1.563.766	1.520.647	97,24%
2008	1.717.885	1.724.856	100,41%
2009	1.824.030	1.942.527	106,50%
2010	1.990.550	2.086.508	104,82%
2011	2.055.230	1.999.330	97,28%
2012	2.086.840	1.525.484	73,10 % k 30.9.
2013	2.213.231	x	x
2014	2.257.018	x	x
2015	2.303.543	x	x

Zdroj: finančné výkazy obce o plnení rozpočtu k 31.12. a rok 2012 k 30.9.+stanoviská hlavného kontrolóra k rozpočtu a k záverečnému účtu za roky 2007-2011+ návrhu položkového rozpočtu na rok 2012+návrh rozpočtu na roky 2013-2015

V tabuľke č.8 je pre porovnanie vývinu bežných príjmov uvedený rozpočet bežných príjmov obce /bez vlastných príjmov ZŠsMŠ/ za roky 2007-2015 a ich skutočnosť k 31. 12. za obdobie rokov 2007 – 2011. **Rok 2012 obsahuje stav k 30. 9. 2012.** Podľa plánu – rozpočtu obec plánovala za uvedené obdobie vždy s rastom bežných príjmov. Podľa skutočne dosiahnutých príjmov bežné príjmy neboli naplnené v roku 2007, ani v roku 2011. K 30. 9. 2012 plnenie bežného rozpočtu predstavuje 73,10 %. Z dôvodu nenaplnenia podielových daní /vid' nižšie/ je predpoklad, že celkové bežné príjmy obce nebudú naplnené na 100 % ani v roku 2012. Za rizikový považujem aj rok 2013, najmä z dôvodu pretrvávajúcich problémov krízy a jej dôsledkov aj na SR a tým aj na obec. Plán bežných príjmov na roky 2013-2014 je oproti plánu z minulého roka vyšší, dôvody prečo je to tak, z rozpočtu nie sú známe.

Daňové príjmy

Daňové príjmy sú popri grantoch a transferoch druhou najväčšou skupinou príjmov obce. Z nich najpočetnejšiu skupinu tvoria **podielové dane**, t.j. výnos dane z príjmov FO poukázaný samospráve. Vývoj podielových daní za posledné roky s výhľadom na roky 2013-2015 je uvedený v tabuľke č. 9.

Tab. č.9 Vývoj podielových daní obce za roky 2007-2015 v Eur

Rok	Plán	Skutočnosť	% plnenia
2007	557.658	554.106	99,36
2008	630.684	662.650	105,07
2009	627.363	637.821	101,67
2010	520.000	528.354	101,61
2011	645.239	620.006	96,08
2012	740.075	701.417	94,78
2013	826.160	x	x
2014	826.160	x	x
2015	826.160	x	x

Zdroj: finančný výkaz plnenia rozpočtu rok 2007-2011+výpis z účtu k 31. 12. 2012+návrh rozpočtu 2013-2015

Podľa údajov v tabuľke č. 9 časť obec plánuje v roku 2013-2015 s vyššími podielovými daniami ako to bolo roky predtým. Aj napriek skutočnosti, že údaj na rok 2013 vychádza z prognózy uverejnenej na stránke Ministerstva financií SR, čo je aj jeden z dôvodov neskorého zostavenia návrhu rozpočtu, keďže táto bola uverejnená tiež neskoro, **je potrebné rátať s rizikom, že tieto príjmy za rok 2013 nebudú v danej výške naplnené.** Jedným z dôvodov je aj skutočnosť vývoja týchto príjmov za roky

2011, 2012. Rok 2012 vykazuje ešte nižšie plnenie ako rok 2011, len 94,78 %, v absolútnych číslach oproti plánu je to menej o 38.658,- Eur /740.075-701.417/. Druhým dôvodom nereálnosti týchto príjmov je fakt, že už pri schvaľovaní štátneho rozpočtu na rok 2013 boli pochybnosti s vývojom daňových príjmov štátu, čo má vplyv aj na obce, keďže podielové dane predstavujú výnos z dane príjmov FO. Aj keď od 1. 1. 2013 platia nové pravidlá ohľadom dani z príjmov FO, kde u niektorých ľudí sa ráta s vyššími príjmami, realita môže byť iná vzhľadom na pretrvávajúcu krízu, zvyšujúcu sa nezamestnanosť, mierne zvyšovanie plátov, niekde dokonca zmrazovanie, či pokles plátov, na zavedenie odvodov z dohôd, zvýšenie odvodov pre policajtov, vojakov, ktoré znižujú daňový základ FO a tiež z dôvodu daňových únikov a hľadania optimalizácie daňových základov u FO.

Suma uvedená v prognóze ministerstva financií /aj návrhu rozpočtu / vychádza už zo skutočnosti, že celkové % prerozdelenia tejto dane pre obce ako celok sa druhýkrát znížilo zo 70,3 % na 65,4 %. Napriek tomu z tabuľky č. 9 vyplýva, že obec má v roku 2013 dostať v podielových daniach oproti roku 2012 viac o 86.085,- Eur. Dôvodom zvýšenia týchto príjmov môže byť zvýšený počet obyvateľov, tiež zvýšený počet školopovinných detí, ktoré sú jedným z kritérií, na základe čoho sa podielové dane prerozdeľujú /40 %/. Dôvodom zvýšenia podielových daní na rok 2013 pre našu obec môže byť aj zmena prerozdelenia pre záujmovú činnosť podľa trvalého pobytu detí. Z dôvodu, že značná časť školopovinných detí z obce navštevuje základné školy, či centrá voľného času mimo obce, najmä v Spišskej Novej Vsi, je možné predpokladať, že tieto budú žiadať od obce príspevok na svoju činnosť aj pre tieto deti.

Príjmy z majetkových daní /daň z nehnuteľnosti, daň za psa, daň za užívanie verejného priestranstva, daň za komunálne odpady a drobné stavebné odpady/, daň za dobývací priestor

Príjmy z majetkových daní tvoria dôležitú skupinu vlastných príjmov, o výške ktorých si obec rozhoduje sama. Prijatím nového VZN o týchto daniach platného o d 1.1. 2013 došlo podľa zápisnice z 18. zasadnutia OZ z 12. 12. 2012, kedy sa VZN schvaľovalo, k zvýšeniu sadzieb pri priemyselných stavbách a k zníženiu sadzieb za komunálny odpad a drobné stavebné odpady. V predloženej návrhu je daň z nehnuteľnosti na rok 2013 aj napriek vyššie uvedenému nižšia oproti schválenému rozpočtu po zmene na rok 2012 /63.000/ – len 62.000,- Eur. Daň za komunálne odpady a drobné stavby je napriek zmene naplánovaná oproti roku 2012 ako nárast vo všetkých troch rokoch. Rizikom naplnenia týchto príjmov a tiež nedaňových príjmov uvedených v skupine 2.. je zvyšujúca sa nezamestnanosť a tiež pretrvávajúca kríza, zmeny v legislatíve, ktoré majú dopad na príjmy občanov a podnikateľské subjekty.

Dotácie a granty

Príjmy z dotácií a grantov sú všetky príjmy obce vykázané podľa ekonomickej klasifikácie v návrhu položkového rozpočtu v skupine 3. Z hľadiska objemu tvoria najväčšiu skupinu príjmov obce. Okrem toho sú skupinou príjmov, ktoré možno použiť len v súlade s účelom, na ktorý boli poskytnuté. Najväčšiu časť tvoria príjmy súvisiace s kompetenciami obce v oblasti školstva, kde rozpočet predpokladá nárast oproti roku 2012 vo všetkých troch rokoch, čo súvisí jednak s nárastom počtu detí a tiež so sľúbeným zvýšením miezd pre pedagógov zo strany štátu. Rozpočet neráta s nárastom dotácií týkajúcich sa sociálnych vecí a preneseného výkonu štátnej správy v oblasti matriky, REGOP, stavebného úradu, CO a starostlivosti o vojnové hroby. V nasledujúcich rokoch sa vôbec neuvažuje s príjmami a následne ani s výdavkami týkajúcimi sa volieb, ktoré budú aj v roku 2013, aj v roku 2014.

2.1.2. Kapitálové príjmy

Predložený návrh rozpočtu na nasledujúce tri roky neuvažuje zo žiadnymi príjmami z predaja vlastného majetku, ani z príjmami z EÚ či štátu, čo súvisí najmä s nejasnosťou plánov rozvoja obce do budúcnosti. Uvedenú skutočnosť považujem za nedostatok tohto rozpočtu. Je potrebné sa tým zaoberať čím skôr. V roku 2013 končí staré programovacie obdobie EÚ. V roku 2014 začína nové sedemročné obdobie, kde je možné, že sa zmenia priority štátu, ktorými sa podporia aj obce. Aj keď obec mala určité problémy pri čerpaní fondov z EÚ a je to spojené s väčšou administratívnou záťažou, odporúčam vedeniu obce rátať v budúcnosti aj s týmito príjmami, najmä pri zabezpečení kapitálových výdavkov. Obec Markušovce vynaložila v minulosti veľký objem finančných prostriedkov do

projektov, ktoré by sa mali v budúcnosti realizovať. Aj v roku 2013 obec plánuje vynaložiť ďalšie financie /projekt rekonštrukcie Komplexu NPK, Michalská 73/. Z vlastných prostriedkov to obec nie je finančne schopná všetko zabezpečiť. Aj napriek plánom z minulého roka a debatám vedenia obce, predložený návrh neráta v najbližších troch rokoch so žiadnymi príjmami, ani výdavkami týkajúcimi sa revitalizácie obce.

2.1.3. Príjmové finančné operácie

Okrem dotácii zo štátu či EÚ obec v predloženom návrhu na tri roky neuvažuje ani s úverom. Namiesto čerpania rezervného fondu odporúčam na kapitálové výdaje využiť prebytok z roku 2012, ktorý nemusí ísť celý do rezervného fondu. Jeho presná výška zatiaľ nie je známa.

2. 2. ROZPOČET VÝDAVKOV

2.2.1. Bežné výdavky

Zverejnený návrh obsahuje bežné výdavky v 2 častiach a to bežné výdavky obce, ktoré sú rozdelené podľa kompetencií /funkčná klasifikácia/ a v závere bežné výdavky jedinej rozpočtovej organizácie obce – ZŠ s MŠ, ktoré sú ešte bližšie špecifikované v samostatnom rozpočte ZŠ s MŠ. **Podľa tabuľky č.10 obec plánuje v roku 2013 bežné výdavky vyššie ako boli naplánované v roku 2012. Z toho sa dá usudzovať, že obec sa k memorandu ZMOSU nepridáva.** Vzhľadom k tomu, že nie sú známe skutočné údaje za výdavky rokov 2010-2012, je obtiažne zhodnotiť, kde sa dá ušetriť a či výdavky sú potrebné. Z celkových výdavkov obce na rok 2013, vrátane finančných operácií /962.361,- Eur/, bežné výdavky tvoria 80,03 %. V uvedenej sume sa nachádzajú aj mzdové výdavky. Ich celková suma opäť nie je známa. Porovnaním niektorých plánovaných údajov oproti roku 2012, dochádza k nárastu miezd v časti matrika, REGOP, na ktoré prispieva štát, čiastočne aj sociálne veci a aktivačné práce. Stavebný úrad s nárastom miezd neráta. OZ dávam do pozornosti skutočnosť, že kolektívna zmluva vyššieho stupňa týkajúca sa zamestnancov verejnej správy /mimo pedagógov/ neráta s nárastom tarifných platov. Tieto sú naďalej zmrazené, z toho dôvodu je možné očakávať zo štátu na mzdy pracovníkov vykonávajúcich prenesený výkon štátnej správy rovnaké alebo aj nižšie mzdové prostriedky o 5 %.

Tab. č. 10 Vývoj bežných výdavkov obce /bez ZŠ s MŠ Markušovce/ za roky 2007-2015 v Eur

Rok	Obec		
	Plán	Skutočnosť	% plnenia
2007	515.136	587.897	114,12
2008	605.922	567.882	93,72
2009	535.760	600.091	112,00
2010	608.370	703.362	115,61
2011	583.538	560.024	95,97
2012	627.110	305.554	48,72 % k 30.09.
2013	770.181	x	x
2014	526.472	x	x
2015	553.943	x	x

Zdroj: finančný výkaz plnenia rozpočtu rok 2007, 2008, 2009, 2010,2011+ rok 2012 k 30.9+návrh rozpočtu 2013-2015

Bežné výdavky uvedené v návrhu rozpočtu majú slúžiť na zabezpečenie všetkých základných funkcií, ktoré obci vyplývajú zo zákonov. Odporúčam OZ pozornosť zamerať najmä na výdavky týkajúce sa opráv a údržby, ktoré nie sú bežné. Je potrebné si ujasniť, či naozaj ide o opravu a údržbu a nie o rekonštrukciu, modernizáciu alebo výstavbu a teda kapitálové výdavky /napr.klisko mantinely

15.000,- oprava Komenského u. 40.000,- Eur v časti cestná doprava, oprava domu smútku rok 2013 – 10.000,- Eur, cintorín oplotenie, chodníky 20.000,- Eur, verejné osvetlenie-výmena svietidiel 9.,000-Eur/. Z dôvodu, že je predpoklad nenaplnenia naplánovaných príjmov, odporúčam OZ stanoviť si priority v týchto výdavkoch, vrátane kapitálových výdavkov, prípadne vylúčenie niektorých naplánovaných výdavkov z roku 2013 a ich presun do neskorších období. V tabuľke č. 11 je uvedený vývoj výdavkov Obce Markušovce za roky 2008-2011 a so stavom k 30.9. 2012. Okrem bežných výdavkov obsahuje údaje aj o kapitálových výdavkoch a výdavkoch celkom bez finančných operácií a tiež celkových výdavkoch s finančnými operáciami, ktoré nevchádzajú do HV. Súčasťou tabuľky sú aj údaje o bežných a kapitálových výdavkoch na vzdelávanie a ich percentuálny podiel. V bežných výdavkoch sa nachádzajú ešte údaje o výdavkoch na sociálne zabezpečenie, ktorých kompetencia prešla na obce a časť financií obec dostáva v podielových daniach.

Tabuľka č.11 Vývoj výdavkov Obce Markušovce za roky 2008-2011 a k 30.9.2012 v Eur

Položka / Rok	2008	2009	2010	2011	k 30.9.2012
Bežné výdavky celkom	1372702	1616670	1873866	1739772	1147170
z toho BV Obec	567882	600091	703362	560024	305554
v tom 9 Vzdelávanie	730	2594	51431	47692	7037
v tom 10 Soc. zabezpečenie	88318	120246	94207	56894	30001
z toho BV ZŠsMŠ	804820	1016579	1170504	1179748	841616
v tom 9 Vzdelávanie	780540	998336	1151198	1160011	779623
v tom 10 Soc. zabezpečenie	24829	18243	19306	19737	61993
Kapitálové výdavky celkom	155281	1284449	208237	135981	396153
Obec	148974	1284449	202437	135981	396153
v tom 9 Vzdelávanie	1958	1023861	11751	0	0
Škola	6307	0	5800	0	0
Výdavky spolu bez fin. operácií	1527983	2901119	2082103	1875753	1543323
Podiel bežných výdavkov na vzdelávanie na bežných výdavkoch	56,91%	61,91%	64,18%	69,42%	68,57%
Podiel bežných výdavkov na soc. zab. na bežných výdavkoch	8,24%	8,57%	6,06%	4,40%	8,02%
Fin. operácie výdavkové	83914	84158	1108036	115662	34392
Výdavky spolu s fin. operáciami	1611897	2985277	3190139	1991415	1577715

Zdroj: finančné výkazy obce + ZŠsMŠ za roky 2008-2011 a k 30.9.2012

Návrh rozpočtu ZŠ s MŠ

V návrhu rozpočtu ZŠ s MŠ Markušovce sa okrem bežných výdavkov týkajúcich sa školstva nachádzajú aj niektoré výdavky súvisiace so sociálnou oblasťou /hmotná núdza-strava, školské pomôcky/. Zverejnený návrh rozpočtu na roky 2013-2015 ráta so zvýšenými bežnými výdavkami vo všetkých plánovaných rokoch. Podobne ako obecný rozpočet neobsahuje ciele, zámery, ani informácie, s akým počtom detí sa v uvedených rokoch v ZŠsMŠ ráta. Výdavky ZŠ s MŠ Markušovce sú v návrhu rozpočtu Obce Markušovce na rok 2013 uvedené v sume 1.288.094,- Eur, čo z celkových naplánovaných výdavkov obce 2.250.455,- Eur predstavuje 57,23 %. V minulom roku plánovaný podiel predstavoval 50,55 %. V uvedenej sume výdavky na sociálnu výpomoc predstavujú rovnaku výšku ako minulý rok, t.j. 142.486,- Eur rozdiel sú výdavky na školstvo 1.145.608,- Eur.

Z celkových výdavkov týkajúcich sa školstva na rok 2013 **na originálne kompetencie** obce /materská škôlka, školský klub detí, školská jedáleň/ pripadá podľa návrhu ZŠsMŠ 183.130,- Eur, čo je aj napriek vyšším podielovým daniam a plánom minulého roka menej /minulý rok plán predstavoval 192.920,- Eur, Z toho z podielových daní obec v roku 2013 plánuje výdavok v sume 169.233,- Eur .

Zvyšné výdavky na na originálne kompetencie budú hradené z dotácie štátu pre predškolákov /2.397,- Eur/ a z vlastných príjmov ZŠ s MŠ vybraných na základe platných VZN /mimo výdavkov na stravu / v sume 11.500,- Eur.

2.2.2. Kapitálové výdavky

Kapitálové výdavky sú uvedené v návrhu rozpočtu podrobnejšie iba za rok 2013. Ich výška predstavuje sumu 157.500,- Eur. Ostatné roky obsahujú iba verejné obstarávanie vo výške 3.000,- Eur. Na čo, z rozpočtu nie je jasné, keďže iné výdavky nie sú naplánované. Oproti predchádzajúcim rokom predstavujú kapitálové výdavky za rok 2013 oveľa nižšiu čiastku, keďže mnohé projekty boli ukončené a k ich financovaniu značne prispeli najmä fondy EÚ a štát. Ich vývoj je uvedený v tabuľke č. 12. Rok 2012 obsahuje údaj so stavom k 30.9.

Tab. č. 12 Vývoj kapitálových výdavkov obce /bez ZŠ s MŠ/ za roky 2007-2015 v Eur

Rok	Obec		
	Plán	Skutočnosť	% plnenia
2007	639.680	770.763	120,49
2008	116.843	148.974	127,50
2009	1.472.260	1.284.449	87,24
2010	761.800	202.437	26,57
2011	574.656	135.981	23,66
2012	536.750	/k 30. 9./ 396.153	73,81
2013	157.500	x	x
2014	3.000	x	x
2015	3.000	x	x

Zdroj: finančný výkaz plnenia rozpočtu rok 2007, 2008, 2009, 2010,2011+2012 k 30.9+návrh rozpočtu 2013-2015

Kapitálové výdavky súvisia najmä s rozvojom obce. Plán rozvoja obce obsahuje program hospodárskeho sociálneho rozvoja, ktorý obec má schválený od roku 2010. Kapitálové výdavky majú vychádzať z tohto plánu a z finančných možností obce. Od roku 2004 sa návrhy rozpočtov majú povinnosť plánovať ako viacročné predovšetkým z toho dôvodu, aby výdavky na seba nadväzovali, najmä kapitálové. Vo zverejnenom návrhu na rok 2013 sú naplánované výdavky, ktoré len s časťou vychádzajú z tohto plánu /projekt rekonštrukcie bytových domov bežného a nižšieho štandardu v sume 20.000,-. Dodatok o zmene zmluvy bol uzatvorený v roku 2012 bez vedomia OZ a bez toho, aby tieto výdavky boli naplánované v roku 2012./ Je potrebné zvážiť, či toto je priorita v nasledujúcich rokoch. Kapitálové výdavky na ďalšie 3 roky vôbec nenadväzujú na obrovské vynaložené investície týkajúce sa kanalizácie na ul. Slovenskej, Poľnej, vrátane projektu a tiež nákupu pozemkov na ČOV. Ich ďalšie odkladanie a neriešenie len zvyšuje hodnotu ďalších nutných investícií v budúcich rokoch. Vo zverejnenom návrhu na rok 2013 sú naplánované výdavky, ktoré súvisia s minulými investíciami /Albuid – rekonštrukcia ZŠ s MŠ 9.500,- Eur, stavba Most cez Levočský potok 15.000,- Eur /nebolo nikdy schvaľované v OZ/. Z plánu hospodárskeho rozvoja nevychádzajú investície ako detské ihrisko /15.000,-/, rekonštrukcia obecného rozhlasu /25.000,- /. Zvážiť je potrebné tiež výšku a začlenenie výdavkov na opravu strechy kultúrneho domu. Ak je to oprava, medzi kapitálové výdavky nepatrí. Suma výdavkov predstavuje výšku 70.000,- Eur, čo je znova iné a oveľa vyššie číslo, o akom sa hovorilo v predchádzajúcich rozpočtoch /rok 2011, 2012/. Potrebné je zvážiť tiež skutočnosť, či rekonštrukcia KD má ísť v zmysle skôr predloženého projektu.

Z Á V E R

Rozpočet je v zmysle zákona o obecnom zriadení, § 9 základom finančného hospodárenia obce. Jeho zostavenie a schválenie je súčasťou výkonu samosprávy obce. Zverejnený návrh rozpočtu Obce Markušovce na roky 2013-2015 nie vždy zodpovedá zákonnej podobe, neobsahuje žiaden komentár k príjmom a výdavkom, ani žiadne ciele či merateľné ukazovatele, čo sa má za vynaložené výdavky dosiahnuť. Okrem nesúladu s niektorými zákonmi je v rozpore aj s dobrými mravmi a serióznosťou, pretože pre obyvateľov obce, ktorí žijú na jeho území, ale aj pre obecné zastupiteľstvo, ktoré bude rozhodovať o jeho podobe, nedáva žiadnu informáciu o skutočných príjmoch a výdavkoch za predchádzajúce roky ako z hľadiska informovanosti, tak aj z hľadiska poskytnutia skutočných či pravdepodobných údajov pre porovnanie oprávnenosti niektorých výdavkov, či zistenie skutočných výsledkov. **Na základe zákona o rozpočtovej zodpovednosti, čl 9 odst. 2 sú subjekty verejnej správy, teda aj obce, povinné zverejňovať údaje o rozpočte v podobe stanovenej týmto zákonom /čl. 9, odst.1/ do 30 dní po schválení ich rozpočtu a do 60 dní po skončení rozpočtového roka.** Z vyššie uvedených dôvodov, aj napriek skutočnosti, že Obec Markušovce sa nachádza v rozpočtovom provizóriu,

o d p o r ú č a m

obecnému zastupiteľstvu predložený návrh rozpočtu:

a/ v danej podobe neschváliť

b/ ujasniť si priority a ciele nielen v kapitálových, ale aj v bežných výdavkoch

c/ zaviazat' starostu obce ako osobu, ktorá riadi obecný úrad a tiež je vedúcim finančného riadenia obce, na doplnenie chýbajúcich údajov z predchádzajúcich 3 rokov.

V Markušovciach dňa 24. 1.2013
Ing. Františka Šteinerová, hlavný kontrolór obce

